

การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่น
เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนขนมแปลกหนองบัว
จังหวัดจันทบุรี*

DEVELOPING AN ENGLISH MANUAL OF RECOMMENDED LOCAL
DISHES FOR COMMUNITY-BASED TOURISM: A CASE STUDY OF
NONG BUA THAI PECULIAR DESSERT MARKET,
CHANTHABURI PROVINCE

วินิชา วงศ์ชัย

Winitchaya Wongchai

ปรอยฝน ทวีชัย

Proyfon Tawichai

กนกวรรณ อยู่ไสว

Kanokwan Yusawai

ณัฐรยาน์ จิรสุขธัญกร

Natthaya Chirasukthunyakorn

หทัยชนก อินลอบ

Hathaichanok Inlop

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Rambhai Barni Rajabhat University, Thailand

E-mail: winitchaya.w@rbru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรายการอาหารชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี และ 2) จัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานรูปแบบวิจัยและพัฒนา ได้แก่ 1) การศึกษากรอบแนวคิดการวิจัย จากการวิเคราะห์เอกสาร 2) การศึกษา สำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ประชาชนชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนมแปลกหนองบัว จำนวน 10 คน 3) การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำ

* Received December 16, 2021; Revised February 13, 2022; Accepted April 7, 2022

อาหารพื้นถิ่น โดยใช้แบบสอบถามเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ท่องเที่ยว และพัฒนาชุมชน จำนวน 3 คน 4) การประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือ โดยใช้แบบประเมินเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างคือ ปราชญ์ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนมแปลกหนองบัว จำนวน 10 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) อาหารพื้นถิ่นหนองบัวมีความเป็นเอกลักษณ์เหมาะสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากยิ่งขึ้น ได้แก่ ขนมพื้นถิ่น 10 ชนิด อาหารพื้นถิ่น 5 ชนิด และเครื่องดื่มพื้นถิ่น 2 ชนิด 2) ด้านการพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษ มีรูปแบบเป็นหนังสือเล่มเล็กพร้อมภาษาไทยและเสียงประกอบ มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารพื้นถิ่น และขนมแปลกที่มีเอกลักษณ์ในชุมชน และ 3) ด้านความพึงพอใจต่อคู่มือ มีผลประเมิน โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.50) เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.55) ด้านรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.52) และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.44)

คำสำคัญ: คู่มือภาษาอังกฤษ, อาหารพื้นถิ่น, ขนมแปลกหนองบัว, การท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) survey, collect and analyze data on outstanding dishes of Nong Bua Thai Peculiar Dessert Market in Chanthaburi Province, and 2) develop an English manual of recommended local dishes for community-based tourism of Nong Bua Thai Peculiar Dessert Market in Chanthaburi Province. By using mixed-methods research was research and development model (R&D) such as: 1) studying the research conceptual framework from document analysis, 2) studying, surveying, collecting, and analyzing data through in-depth interview tools. By selecting a specific sample, key informants were village sages living in Nong Bua dessert community of 10 people, 3) developing the English manual of recommended local dishes, by using a questionnaire as an expert English language, tourism and community development of 3 people, and 4) assessing satisfaction with innovation by using the satisfaction assessment form. The sample group was village sages living in the Nong Bua dessert community of 10 people. The data were analyzed by using mean, standard deviation, content analysis, and overall conclusion. The results showed that: 1) categories of the outstanding local dishes at Nong Bua Thai Peculiar Dessert Market comprising 10 peculiar desserts, 5 local foods, and 2 local

beverages, 2) the developed English manual of recommended local dishes was designed in the form of the audio booklet with Thai and English version of unique local dishes as well as peculiar desserts, and 3) the overall satisfaction with the manual was at the highest level in all three aspects (4.50), ranked from most to least including content, the highest level (4.55), manual design highest level (4.52), and manual usage, high level (4.44).

Keywords: English Manual, Local Dishes, Nong Bua Peculiar Desserts, Community - Based Tourism

บทนำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่ดีที่สุดสำหรับการเดินทางมาท่องเที่ยว ในปี 2562 สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นเป็นไปในทิศทางที่ดีเยี่ยม ประเทศไทยได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากถึง 39.7 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 3.01 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.37 จากปีที่ผ่านมา เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ทั้งจากการท่องเที่ยวระหว่างประเทศและการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างชาติ สร้างรายได้กว่า 1.93 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 ภายในประเทศ โดยนักท่องเที่ยวที่สร้างรายได้สูงสุด 5 อันดับแรก ประกอบด้วย จีน มาเลเซีย รัสเซีย ญี่ปุ่นและอินเดีย ตามลำดับ ในปี 2562 ชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศจำนวน 166 ล้านคน การท่องเที่ยวในเมืองหลักและเมืองรองมีจำนวนใกล้เคียงกับปีที่มีผ่านม ซึ่งภาพรวมพบว่า การท่องเที่ยวเมืองรองมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.88 ขณะที่เมืองหลักหดตัวร้อยละ 0.49 (พิพัฒน์ รัชกิจประการ, 2563) จากนโยบายของรัฐบาลได้กล่าวถึงการลดภาระเมืองท่องเที่ยวหลักไปยังเมืองรอง โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในเมืองรองภายใต้โครงการ 12 เมืองต้องห้ามพลาด ปี 2559 และ 12 เมืองต้องห้ามพลาด พลัส ปี 2560 ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในเมืองรองและการลดภาระการท่องเที่ยวของเมืองหลัก อีกทั้งยังทำให้เกิดการกระจายรายได้และการจ้างงานไปยังเมืองรองด้วย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2558 ซึ่งในปี 2561 มุ่งเน้นจุดขายที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในแต่ละเมืองมากขึ้น และกระตุ้นการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ ทั้งในเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชน การสนับสนุนสินค้าท้องถิ่นที่มีนวัตกรรมต่อยอดสร้างสรรค์ อาหารท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมกับการส่งเสริมสินค้าที่มีนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น (ประชาชาติธุรกิจ, 2563) ทั้งนี้ องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งหรือกิจกรรมที่ขาดไม่ได้ของการท่องเที่ยวคือการหาร้านอาหารและอาหารเพื่อรับประทาน

อาหารระหว่างกิจกรรม อาหารเป็นสื่อบอกถึงภูมิหลังของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศต่าง ๆ (สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2556) ในปัจจุบันธุรกิจร้านอาหารมีความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจร้านอาหารที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของการท่องเที่ยวทั้งจากนักท่องเที่ยวจากภายในและภายนอกประเทศ โดยค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรกใช้ไปกับ 1) ที่พัก 2) สินค้า ของฝาก และ 3) อาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2560 มีมูลค่าถึง 376,131.80 ล้านบาท เติบโตถึง ร้อยละ 14.27 เนื่องจากอาหารไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ ความหลากหลายของอาหารและความคุ้มค่า อาหารไทยจึงเป็นหนึ่งในแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และในปี 2561 มูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติที่ใช้จ่ายกับค่าอาหารและเครื่องดื่มสูงเป็นอันดับที่ 3 รองจากค่าที่พักและการเดินทาง ร้านอาหารมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรอง จัดโปรโมท 20 เส้นทางอาหารถิ่นดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้าเมืองรอง นักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องการเดินทางท่องเที่ยวพร้อมทั้งลิ้มลองอาหารหลากหลายรูปแบบและรสชาติในพื้นที่ต่างกัน ฉะนั้น อาหารจึงเป็นกิจกรรมหลักของการท่องเที่ยวเช่นกัน มรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของอาหาร ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ด้านรสชาติ คุณค่าโภชนาการและการตกแต่งที่สวยงาม อีกทั้งยังเป็นส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม การใช้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในรูปแบบของรายได้จากอาหารและเครื่องดื่มระหว่างเดินทางของนักท่องเที่ยวมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน อังกฤษและรัสเซีย โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาพบว่า รายได้จากอาหารและเครื่องดื่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.74 เป็นผลมากจากการใช้จ่ายด้านอาหารของนักท่องเที่ยว (บทวิเคราะห์ธุรกิจ, 2563)

จังหวัดจันทบุรีมีศักยภาพและความพร้อมที่จะรองรับการเติบโตด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นหนึ่งในเมืองรองที่มีศักยภาพเป็นที่นิยมมีความโดดเด่นเรื่องอาหารถิ่น เชื้อชาติ วิถีชีวิต ชุมชนที่หลากหลาย ผลไม้คุณภาพ และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม ทั้งทะเล ภูเขา น้ำตก สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานและเรื่องราวทรงคุณค่ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับสืบทอดมาช้านานด้านภูมิปัญญาและเทคโนโลยีท้องถิ่นของอาหารท้องถิ่น ทั้งการประมง การทำสวน และการทำอาหารแปรรูป อาหารถิ่นมีความเป็นเอกลักษณ์และหลากหลายชนิดทั้งอาหารคาว อาหารหวานและผลไม้ ทั้งนี้ จังหวัดจันทบุรีเป็นหนึ่งใน 12 เส้นทาง 12 เมืองต้องห้ามพลาด Plus ในภาคตะวันออกที่มีสโลแกนว่า “สี่สัปดาห์นอก” และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬายังได้ระบุว่า จันทบุรีมีความพร้อมทั้งด้านแหล่ง

ท่องเที่ยวและการคมนาคม ด้วยเหตุนี้นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเที่ยวจันทบุรีเพิ่มขึ้นทุกปี จันทบุรีขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองพลอย เมืองผลไม้ ทั้งผลไม้สดและผลไม้แปรรูป โดยเฉพาะทุเรียน มีเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมที่หลากหลายและวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และจากสถิติในช่วงปี 2555 - 2559 พบว่า มีนักท่องเที่ยวมาจังหวัดจันทบุรีสูงขึ้นจาก 1.55 ล้านคน ในปี 2555 เป็น 1.94 ในปี 2559 ทั้งนี้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มจาก 4,218 ล้านบาท ในปี 2555 เพิ่มเป็น 5,700 ล้านบาท ในปี 2559 ส่วนปี 2560 จันทบุรีมีนักท่องเที่ยวรวม 2.01 ล้านคน มีรายได้รวม 6,182 ล้านบาท ทั้งนี้ จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 7,112 คน และในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 6,929 คน ซึ่งในระยะเวลา 2 ปีนี้ มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรีเพิ่มขึ้น 2.64 % โดยในจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาตินี้รวมประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติและภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการสื่อสารด้วย (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี, 2563)

ปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งเป็นลักษณะการท่องเที่ยวแนวใหม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้เอกลักษณ์ของแต่ละชุมชนท้องถิ่นที่มีความแปลกใหม่และความหลากหลายให้ได้เรียนรู้ ทั้งยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนทำให้ชุมชนมีรายได้เสริมจากท่องเที่ยว เกิดความภาคภูมิใจในทรัพยากร วิถีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นตน (ปาริฉัตร ศรีหะรัญ, 2561) ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวได้ความรู้ในการท่องเที่ยวอีกด้วย จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดเมืองรองที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และจุดหมายปลายทางยอดนิยมมีความโดดเด่นด้านเอกลักษณ์พื้นถิ่นสำหรับนักท่องเที่ยว คือ ชุมชนหนองบัว ซึ่งมีอายุมากกว่า 100 ปี และมีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นที่รู้จักในนามชุมชนขนมแปลกหนองบัว ซึ่งคงเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ได้อย่างยาวนานแม้วันเวลาจะเปลี่ยนไป ชาวบ้านมีการทำอาหาร ขนม เครื่องดื่มหลากหลายที่มีเสน่ห์และเป็นเอกลักษณ์ในการปรุงแต่งรสชาติและรูปแบบที่ไม่เหมือนใคร จนกลายเป็นตลาดต้องชมที่ควรค่าต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ชาวต่างชาติและชาวไทย ได้มีโอกาสได้สัมผัสบรรยากาศที่มีเสน่ห์นี้ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี, 2563)

ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากผู้ประกอบการอาหารและเครื่องดื่ม ผู้วิจัยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายการอาหารและเครื่องดื่มที่มีขายในชุมชนหนองบัว และมีความน่าสนใจอย่างยิ่งทั้งชื่อ ประวัติและส่วนประกอบต่าง ๆ ของอาหาร และยังไม่มีมีการแปลความเป็นภาษาอังกฤษ มาก่อน อีกทั้งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการให้ข้อมูลด้านอาหารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อช่วยส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนหนองบัว

นี้ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาเยี่ยมชมชุมชน และเพื่อเป็นการยกระดับการสื่อสารภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมท้องถิ่น การท่องเที่ยวอันดีงามของท้องถิ่นชุมชนหนองบัว เมืองจันทบุรี และอนุรักษ์รักษาไว้ให้คนรุ่นหลังสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรายการอาหารชุมชนชนมแปลงหนองบัว จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนชนมแปลงหนองบัว จังหวัดจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานรูปแบบวิจัยและพัฒนา โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบผสมผสาน เพื่อสร้างคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนชนมแปลงหนองบัว จังหวัดจันทบุรี โดยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดการวิจัย

แหล่งข้อมูล ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำคู่มือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน และความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ตารางการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาด้านภาษาและความต้องการการใช้คู่มือภาษาอังกฤษ

กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้านชุมชนชนมแปลงหนองบัว จังหวัดจันทบุรี เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาชุมชน ด้านภาษาอังกฤษ และด้านวิจัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหา และจัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับสมบูรณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารพื้นถิ่น และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ หรือข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ ผู้วิจัยได้ดำเนินการยื่นเสนอเพื่อขอพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (Rambhai Barni Rajabhat University Institutional Review Board) ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง และได้รับการรับรองเลขที่ 09/2564 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2564 แล้วนำผลจากการการ

สัมภาษณ์มาสร้างคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการตรวจสอบสามเส้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผลการวิเคราะห์ และสรุปเป็นภาพรวม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่น

แหล่งข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษด้านการท่องเที่ยว และด้านพัฒนาชุมชน และที่มีประสบการณ์ด้านอาหารพื้นถิ่นมากกว่า 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ร่างรูปแบบคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี และ 2) แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้และประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนชาวบ้านชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 10 คน หลังจากผ่านการวิพากษ์คู่มือ โดยผู้เชี่ยวชาญร่วมกัน ประเมินความเหมาะสมของคู่มือแล้ว มีการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำการใช้คู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นให้กับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย และให้ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยประเมินผลคู่มือด้วยแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนขนมแปลกหนองบัว ซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ด้านพัฒนาชุมชน และด้านวิจัย จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.60 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และได้หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, L. J., 1990) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 ถือว่าผ่านเกณฑ์ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist) ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำอาหารพื้นถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านรูปแบบของคู่มือ 2) ด้านเนื้อหาของคู่มือ และ 3) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967)

การเก็บข้อมูลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่น และ ขั้นตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรายการอาหารชุมชนชนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี พบว่า จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลกหนองบัว โดยสรุปข้อมูลอาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลกหนองบัวที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว 3 หมวด ดังต่อไปนี้ หมวดขนมพื้นถิ่น 10 รายการ หมวดอาหารพื้นถิ่น 5 รายการ และ หมวดเครื่องดื่มพื้นถิ่น 2 รายการ ทั้งนี้ได้แปลความหมายเป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. การจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนชนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ในรูปแบบหนังสือเล่มเล็กพร้อมเสียง (แสกน QR - Code) โดยคู่มือจะมีข้อมูลอาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลก ประกอบด้วย 3 หมวด หมวดขนมพื้นถิ่น 10 รายการ หมวดอาหารพื้นถิ่น 5 รายการ และ หมวดเครื่องดื่มพื้นถิ่น 2 รายการ ทั้งนี้ได้แปลความเป็นภาษาอังกฤษด้วย โดยผลการประเมินความสอดคล้องด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่า IOC ที่ระดับ 0.92 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่ออาหารพื้นถิ่น หมวดขนมพื้นถิ่น 10 รายการ

ลำดับที่	ชื่ออาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลกหนองบัว (ภาษาไทย)	ชื่ออาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลกหนองบัว (ภาษาอังกฤษ)
1	ขนมควยลิง	Monkey Penis Cakes
2	ขนมติดคอ	Stuck in Your Throat Candy
3	ขนมล่าเตียง	Hunting for a Bed Snack
4	ขนมบุหลันดินเมฆ	Moon-Cloud Cake
5	ขนมตะลุ่ม	Steamed Custard Dessert
6	ขนมตั้งเม	Sticky Syrup Dessert
7	ขนมตั้งก้วย	Winter Melon Cakes
8	ขนมนิ่มนวล	Soft and Supple Snack
9	ขนมนกกระสา	Stork Egg Cake
10	ขนมหั่นตรา	Shredded Dessert

จากตารางที่ 1 พบว่า อาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลงหนองบัว หมวดขนมพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตลาดที่รวบรวมข้อมูลไว้มีจำนวน 10 รายการ ได้แก่ ขนมควยลิง ขนมติดคอ ขนมล่าเตียง ขนมบุหลันดั้นเมฆ ขนมตะลุ่ม ขนมตั้งเม ขนมตั้งก้วย ขนมนี้มนวล ขนมนกระสะ และขนมหันตรา ตามลำดับ

ตารางที่ 2 รายชื่ออาหารพื้นถิ่น หมวดอาหารพื้นถิ่น 5 รายการ

ลำดับที่	ชื่ออาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลง หนองบัว (ภาษาไทย)	ชื่ออาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลง หนองบัว(ภาษาอังกฤษ)
1	เส้นจันท์ผัดหมูชะมวง	Stir-Fried Noodles with Chamuang Stewed pork
2	หมึกต้มน้ำอ้อย	Boiled Squid in Molasses
3	มัสมั่นไก่ทุเรียน	Chicken Massaman Curry with Durian
4	ข้าวเกรียบน้ำจิ้ม	Stretched Rice with Dipping Sauce
5	ทอดมันหมู	Fried Pork-Paste Ball

จากตารางที่ 2 พบว่า อาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลงหนองบัวหมวดอาหารพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตลาดที่รวบรวมข้อมูลไว้มีจำนวน 5 รายการ ได้แก่ เส้นจันท์ผัดหมูชะมวง หมึกต้มน้ำอ้อย มัสมั่นไก่ทุเรียน ข้าวเกรียบน้ำจิ้ม และทอดมันหมู ตามลำดับ

ตารางที่ 3 รายชื่ออาหารพื้นถิ่น หมวดเครื่องดื่มพื้นถิ่น 2 รายการ

ลำดับที่	ชื่ออาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลง หนองบัว (ภาษาไทย)	ชื่ออาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลง หนองบัว (ภาษาอังกฤษ)
1	เฉาก๊วยน้ำเยี่ยววัว	Grass Jelly with Sugarcane Juice
2	น้ำมะปืด	Kumquat Juice

จากตารางที่ 3 พบว่า อาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลงหนองบัว หมวดเครื่องดื่มที่เป็นเอกลักษณ์ของตลาดที่รวบรวมข้อมูลไว้มี 2 รายการ ได้แก่ เฉาก๊วยน้ำเยี่ยววัว และน้ำมะปืด ตามลำดับ

จากการการสำรวจข้อมูล รวบรวมและวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและได้จัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำอาหารพื้นถิ่นชุมชนชนมแปลงหนองบัวนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอตัวอย่างข้อมูลที่น่าสนใจของอาหารพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนชนมแปลงหนองบัวในแต่ละหมวด ได้แก่ ขนมควยลิง หมึกต้มน้ำอ้อย และเฉาก๊วยน้ำเยี่ยววัว เป็นต้น โดยมีเนื้อหาและข้อความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดังนี้

ภาพที่ 1 ขนมควยลิง

“ขนมควยลิง เป็นขนมที่มีรสชาติหวาน มัน รูปร่างเรียวยาว เป็นขนมไทยโบราณที่มีชื่อแปลก แต่ไม่ได้หยาบคายแต่อย่างใด เพราะมีชื่อนี้จริง ซึ่งมีเรื่องเล่าต่อกันมาว่าแต่ก่อนนั้นที่ชุมชนคลองหนองบัวแห่งนี้ มีเจ้าลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เวลาที่ชาวบ้านทำขนมอยู่ เจ้าจ๋อ ก็จะมานั่งโฉบของดีกินให้เห็นอยู่ตลอด ๆ จึงเป็นที่มาของชื่อขนมควยลิง นั่นเอง” (ปราชญ์ชาวบ้านชุมชนขนมแปลกหนองบัว คนที่ 1, 2564)

สำหรับข้อความอธิบายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

“Khanom Kuay Ling is called “Monkey Penis Cakes” both for their tapering shape and the fact that when this sweet dessert is made, the local Nong Bua Community monkeys come to sit and watch, displaying their members.”

ภาพที่ 2 หมึกต้มน้ำอ้อย

“หมึกต้มน้ำอ้อย ภาษาหนองบัวเรียกหมึกฮีบ (ฮีบหมายถึงการทำให้หวาน เช่น กุ้งฮีบ ปลาฮีบ) ที่ทำง่าย ๆ เพียงต้มน้ำใส่หอมแดง พริกไทยดำและน้ำอ้อย รอน้ำเดือดใส่ปลาหมึกก็เสร็จพิธี แต่เดิมเมนูนี้มาจากหมึกน้ำดำของชาวเลที่ทำอาหารกินกันบนเรือ โดยจะใช้น้ำหมึกของปลาหมึก ใส่ลงไปใ้ในน้ำแกงด้วยเพิ่มรสหวานตามธรรมชาติ” (ปราชญ์ชาวบ้านชุมชนขนมแปลกหนองบัว คนที่ 2, 2564)

สำหรับข้อความอธิบายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

“Boiled Squid in molasses (cane juice), this menu item is called “Muek Heep” (“Heep” means sweetening such as “Kung Heep”, “Pla Heep”). It is simply made by using shallots, black pepper, and molasses or cane juice. Then, heat until it is boiling, and add some squid. That’s it. This menu was originally from boiled squid in a black soup of fishermen by adding some squid ink to make natural sweetness. It was made on a boat for their meal.”

ภาพที่ 3 เฉาก๊วยน้ำเยี่ยววัว

“ถ้าเห็นคำว่าน้ำเยี่ยววัวแล้วก็ อย่าเพิ่งตกอกตกใจไป เพราะน้ำเยี่ยววัวนั้นเป็นเพียงแค่ว่าชื่อเรียกเท่านั้น ซึ่งทำมาจากน้ำอ้อยจากต้นสด ๆ คนโบราณเห็นว่าสีของน้ำตาลอ้อยที่ใสในเฉาก๊วยนั้นคล้ายกับสีของ น้ำเยี่ยววัว จึงถูกเรียกว่าน้ำเยี่ยววัวมาจนถึงปัจจุบัน” (ปราชญ์ชาวบ้านชุมชนชนมแปลงหนองบัว คนที่ 3, 2564)

สำหรับข้อความอธิบายเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

“Nam Yieaw Wua (Grass Jelly with Sugarcane Juice) If you see the word “Nam Yieaw Wua” which means “cow's pee” in the Thai language, please don't be shocked. It is just a name. In fact, it is made from fresh sugarcane juice. Ancient people saw that the color of the sugarcane juice that was added to the grass jelly looked similar to the color of the cow's pee, so it has been called “Nam Yieaw Wua” until the present.”

3. การทดลองใช้และประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้นำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นไปทดลองใช้ โดยการจัดประชุมอบรมและแนะนำวิธีการใช้งานให้กลุ่มตัวอย่างได้ทดลองใช้งานจริง หลังจากนั้นจึงทำการประเมินความพอใจต่อคู่มือด้วยแบบสอบถาม พบว่า ผลประเมินความพึงพอใจคู่มือโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับ

ความพอใจสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.55 คือ ด้านเนื้อหาของคู่มือ รองลงมาคือ ด้านรูปแบบของคู่มือ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.52 และ 4.44 ตามลำดับ ในส่วนของข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นั้น กลุ่มตัวอย่างต้องการให้เพิ่มรายการอาหารที่น่าสนใจประเภทอื่นเข้าไปในคู่มืออีกในอนาคต ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลระดับความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่น

ประเด็นความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษ	\bar{X}	S.D.
ด้านรูปแบบ		
1. รูปแบบคู่มือมีความน่าสนใจ	4.6	0.48
2. ความเหมาะสมของขนาดและรูปแบบตัวอักษร	4.5	0.50
3. ความสะดวกในการใช้งาน	4.4	0.66
4. ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม	4.5	0.67
5. ความพึงพอใจโดยรวมด้านรูปแบบ	4.6	0.48
รวม	4.52	0.57
ด้านเนื้อหา		
1. เนื้อหามีความถูกต้องและครอบคลุม	4.5	0.67
2. เนื้อหามีความกระชับ ทำความเข้าใจได้ง่าย	4.6	0.48
3. เนื้อหามีความชัดเจนทุกขั้นตอน	4.3	0.78
4. เนื้อหามีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้	4.7	0.45
5. มีการลำดับขั้นตอนก่อนหลังของเนื้อหา	4.5	0.50
6. เนื้อหาของคู่มือตรงกับความต้องการของท่าน	4.6	0.48
7. ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับคำบรรยาย	4.6	0.48
8. สำนวนภาษาที่ใช้ อ่านเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษา	4.6	0.48
9. ความพึงพอใจโดยรวมด้านเนื้อหา	4.6	0.48
รวม	4.55	0.56
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์		
1. สามารถนำคู่มือไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง	4.6	0.66
2. สามารถนำคู่มือไปใช้ได้อย่างสะดวก	4.4	0.66
3. สามารถนำคู่มือไปใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยวได้	4.5	0.50
4. สามารถนำคู่มือไปใช้ส่งเสริมการตลาดได้	4.3	0.64
5. ความพึงพอใจโดยรวมด้านการนำไปใช้ประโยชน์	4.4	0.66
รวม	4.44	0.64
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.50	0.50

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า ผลประเมินระดับความพึงพอใจต่อคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.50) โดยเรียงจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.55) ด้านรูปแบบ มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (4.52) และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (4.44)

อภิปรายผล

1. จากการสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรายการอาหารชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี ชุมชนขนมแปลกหนองบัวมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว และเป็นที่น่าสนใจที่จะนิยมนำน้ำอ้อยหนองบัวเป็นวัตถุดิบหลักซึ่งมีความหอม หวาน มีรสชาติโดดเด่นแตกต่างจากน้ำอ้อยชนิดอื่น อีกทั้งชื่ออาหารพื้นถิ่นมีความแปลกและมีประวัติที่มาของชื่อนั้นอย่างน่าสนใจ ซึ่งสามารถแยกประเภทอาหารพื้นถิ่นหนองบัวออกเป็น 3 หมวด ได้แก่ 1) หมวดขนม 10 ชนิด ได้แก่ ขนมควยลิง ขนมติดคอ ขนมลำเตี้ยง ขนมบุหลันต้นเมฆ ขนมตะลุ่ม ขนมตังเม ขนมตังก้วย ขนมนิ่มนวล ขนมนกกระสา ขนมพันตราขนม 2) หมวดอาหาร 5 ชนิด ได้แก่ เส้นจันท์ผัดหมูชะมวง หมักต้มน้ำอ้อย มีสมันไก่ทุเรียน ข้าวเกรียบน้ำจิ้ม ทอดมันหมู และ 3) หมวดเครื่องดื่ม 2 ชนิด ได้แก่ ฉะก๊วย น้ำเยี่ยววัว น้ำมะปี้ด รายการอาหารเหล่านี้มีความเป็นเอกลักษณ์เหมาะสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นอย่างยิ่งซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมลิ้มลองอาหารพื้นถิ่นเพื่อสัมผัสความเป็นถิ่นนั้นโดยตรง สอดคล้องกับงานของ ปารีฉัตร ศรีหะรัญ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวโดยชุมชน: ทางเลือกใหม่สู่ความยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่เสนอว่าการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรของชุมชนผ่านการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้ชุมชนได้นำศักยภาพของทรัพยากรทั้งคน ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น (ปารีฉัตร ศรีหะรัญ, 2561) และการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนหนองบัวอำเภอมือ จังหวัดจันทบุรี ของ เปรมฤดี ทองลา ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและสำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนหนองบัว และเพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของชุมชนหนองบัว จังหวัดจันทบุรี โดยพบว่า ชุมชนหนองบัวนั้นมีศักยภาพที่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นศักยภาพทางด้านจุดดึงดูดการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริการท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่น (เปรมฤดี ทองลา, 2562)

2. การจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี หลังจากศึกษารวบรวมข้อมูลรายการอาหารพื้นถิ่นหนองบัว และนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือสรุปข้อมูลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่กระชับเข้าใจง่ายเหมาะแก่การใช้เป็นความรู้เพิ่มเติม ปราชญ์

ชาวบ้านต้องการให้เป็นคู่มือเล่มเล็กที่สามารถพกพาได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมพู อิศริยาวัฒน์ ที่กล่าวว่าความต้องการคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชุมชนท่องเที่ยว คือ หนังสือเล่มเล็ก ที่พกพาได้สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน สามารถใช้ได้ตลอดเวลา โดยผลการประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือในด้านรูปแบบ (ชมพู อิศริยาวัฒน์, 2561) เนื้อหา และเสียง อยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามลักษณะคู่มือที่ดีของ จิตรลดา รามพันธุ์ การพัฒนาคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับงานบริการอาหารและเครื่องดื่มบนแอปพลิเคชันเฟสบุ๊ก สำหรับนักศึกษาสาขาการโรงแรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่นักศึกษาที่มีความพึงพอใจกับคู่มือระดับสูง เนื่องจากใช้งานง่ายและสะดวก (จิตรลดา รามพันธุ์, 2560) ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของ พิเชิต ฤทธิจรรณู ที่กล่าวว่าขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ การศึกษาและเลือกนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ การออกแบบนวัตกรรม การสร้างนวัตกรรม การตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ การตรวจสอบประสิทธิภาพของนวัตกรรมโดยการทดลองใช้ และการรายงานผลการพัฒนานวัตกรรม ประกอบกับการที่เกษตรกรผู้ประกอบการเล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้จากนวัตกรรมต่อการใช้งานจริงได้อันจะมีผลความพึงพอใจต่อนวัตกรรมในระดับสูงได้อย่างชัดเจน (พิเชิต ฤทธิจรรณู, 2557)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี เป็นชุมชนต้นแบบในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีอาหารที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีประวัติความเป็นมาที่น่าศึกษา มีชื่อที่แปลกน่าดึงดูดใจนักท่องเที่ยว การนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาประกอบอาหารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ ผู้วิจัยสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลประเภทอาหารพื้นถิ่นหนองบัวโดยแบ่งออกเป็น 3 หมวด ประกอบด้วย 1) หมวดขนมพื้นถิ่น 10 ชนิด ประกอบด้วย ขนมควยลิง ขนมติดคอ ขนมล่าเตียง ขนมบุหลันต้นเมฆ ขนมตะลุ่ม ขนมตั้งเม ขนมตั้งก๊วย ขนมนิ่มนวล ขนมนกระสา ขนมหันตราขนม 2) หมวดอาหารพื้นถิ่น 5 ชนิด ประกอบด้วย เส้นจันท์ผัดหมูชะมวง หมักต้มยำอ้อย มีสมันไก่ทุเรียน ข้าวเกรียบน้ำจิ้ม ทอดมันหมู และ 3) หมวดเครื่องดื่มพื้นถิ่น 2 ชนิด ประกอบด้วย เฉาก๊วยน้ำเเย้วว้าว และน้ำมะปืด ทั้งนี้อาหารพื้นถิ่นในชุมชนขนมแปลกหนองบัวเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้อย่างโดดเด่น การรักษาความเป็นเอกลักษณ์ โดยการจัดสภาพแวดล้อมของตลาดที่คงบรรยากาศดั้งเดิมของความเป็นชุมชนเก่าแก่ริมแม่น้ำ ผู้ประกอบการเป็นชาวบ้านในพื้นที่ ๆ มีการส่งต่อความรู้ด้านการทำอาหารจากรุ่นสู่รุ่นทั้งขนมแปลก อาหารพื้นถิ่น และเครื่องดื่มเฉพาะถิ่นที่หาทานได้ยาก โดยการนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาจัดทำคู่มือภาษาอังกฤษแนะนำอาหารถิ่นชุมชนขนมแปลกหนองบัวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในรูปแบบคู่มือขนาดเล็กพกพาสะดวก ประกอบด้วย เนื้อหา

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เข้าใจง่าย อีกทั้งผลประโยชน์ความพึงพอใจต่อคู่มือด้านเนื้อหา และด้านรูปแบบ มีคะแนนอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านการนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงถึงความเหมาะสมสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการอนุรักษ์ ความเป็นชุมชนต้นแบบที่มีภูมิปัญญาอาหารพื้นถิ่นให้คนในชุมชนเห็นคุณค่า เกิดความภูมิใจใน ความเป็นท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบต่อไป อีกทั้งยังส่งเสริมท่องเที่ยวเพิ่มรายได้ให้กับ คนในชุมชน และการเปิดประสบการณ์ด้านอาหารพื้นถิ่นให้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาว ต่างประเทศ ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยมีดังนี้ 1) ควรนำกระบวนการวิจัยใช้กับรายการ อาหารพื้นถิ่นหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนชนิดอื่นในชุมชนท่องเที่ยวโดยชุมชนอื่น ๆ และ 2) ควร สืบหาความต้องการด้านการสื่อสารและนวัตกรรมสื่อสารภาษาอังกฤษอื่น ๆ ที่เป็นการ ส่งเสริมด้านภาษาอังกฤษและการท่องเที่ยวโดยชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- จิตรลดา รามพันธุ์. (2560). การพัฒนาคู่มือการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับงานบริการอาหารและ เครื่องดื่มบนแอปพลิเคชันเฟสบุ๊ก สำหรับนักศึกษาสาขาโรงแรมวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, 19(1), 29-43.
- ชมพู อิศริยาวัฒน์. (2561). การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชุมชนท่องเที่ยว กรณีศึกษาบ้านหนองตาไก่ ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. รมยสาร, 16(2), 127-146.
- บวิเคราะห์ธุรกิจ. (2563). ธุรกิจร้านอาหาร. บวิเคราะห์ธุรกิจประจำเดือนกุมภาพันธ์. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2563 จาก [http://www.dbd.go.th/download /document_file/Statsitic/2562](http://www.dbd.go.th/download/document_file/Statsitic/2562)
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 2. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยา การพิมพ์.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2563). จันทบุรี โชว์ศักยภาพต้นแบบเมืองรองครบเครื่องวิถีถิ่นและแหล่ง ท่องเที่ยวธรรมชาติ. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.prachachat.net/public-relations/news-224366>
- ปราษฎ์ชาวบ้านชุมชนขนมแปลกหนองบัว คนที่ 1. (19 สิงหาคม 2564). การพัฒนาคู่มือ ภาษาอังกฤษสำหรับแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี. (วินิชยา วงศ์ชัยและคณะ, ผู้ สัมภาษณ์)
- ปราษฎ์ชาวบ้านชุมชนขนมแปลกหนองบัว คนที่ 2. (19 สิงหาคม 2564). การพัฒนาคู่มือ ภาษาอังกฤษสำหรับแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- กรณีศึกษา: ชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี. (วินิชา วงศ์ชัยและคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- ปราชนัญชา บ้านชุมชนขนมแปลกหนองบัว คนที่ 3. (19 สิงหาคม 2564). การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับแนะนำรายการอาหารพื้นถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนขนมแปลกหนองบัว จังหวัดจันทบุรี. (วินิชา วงศ์ชัยและคณะ, ผู้สัมภาษณ์)
- ปาริฉัตร ศรีหะรัญ. (2561). การท่องเที่ยวโดยชุมชน: ทางเลือกใหม่สู่ความ. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 12(3), 118-132.
- เปรมฤดี ทองลา. (2562). การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมชนหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 ประจำปี พ.ศ. 2562 สังคมผู้สูงอายุ: โอกาสและความท้าทายของอุดมศึกษา. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2557). ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน: ครูทุกคนทำได้ไม่ยาก. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: บริษัท แฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.
- พิพัฒน์ รัชกิจประการ. (2563). ปี 62 ไทยต้อนรับนักท่องเที่ยว 39.7 ล้านคน ทำรายได้ 1.93 ล้านบาท. Voice online. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2563 จาก <https://voicetv.co.th/read/pglPgWM0n>
- สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2556). คู่มือมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี. (2563). สถิตินักท่องเที่ยวจันทบุรี ปี 2562. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2563 จาก https://chanthaburi.mots.go.th/more_news.php?cid=83
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper Collins. Publishers.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.